

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ПОТРЕБИ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ДОПОМОЗІ ГРОМАДЯНАМ УКРАЇНИ

Тетерич Н. В.

Кафедра організації, економіки та управління фармацією

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

м. Харків, Україна

natalititi@ukr.net

Вступ. Складні випробування фізичного й ментального характеру, які наразі продовжують переживати громадяни України через повномасштабну збройну агресію Росії впродовж майже чотирьох років, в значній мірі сприяли підвищенню запиту українського суспільства щодо отримання психологічної допомоги, адже мільйони українців спіткали чимало випробувань: втрата близьких, знайомих, друзів, домівки. Окрім цього велика кількість громадян була змушена емігрувати, багато людей втратили робочі місця, або через різні життєві обставини продовжує жити та працювати у безпосередній близькості до лінії фронту.

Вищезначене безпосередньо має несприятливі наслідки соціального і психологічного характеру для людей, сприяючи значному підвищенню рівня повсякденного стресу, і, відповідно, знижує рівень їх психологічної стійкості.

Мета дослідження. Виявити сучасні запити українського суспільства щодо необхідності отримання психологічної підтримки.

Методи дослідження. Дослідження показників опитувань Київського міжнародного інституту соціології та всеукраїнського дослідження в межах програми ментального здоров'я «Ти як?» щодо оцінки стану ментального здоров'я громадян України.

Результати дослідження. З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну запит щодо отримання психологічної допомоги українцями істотно зріс. За думкою спеціалістів надалі її потребуватимуть близько 15 мільйонів українців.

За даними всеукраїнського дослідження, проведеного в межах програми ментального здоров'я «Ти як?», в якому взяло участь 2002 респонденти, проведеного впродовж грудня 2024-січня 2025 р. було виявлено сучасні запити українського суспільства щодо важливості психологічної підтримки – рис.

Рис. Оцінка думок респондентів щодо основних джерел проблем, що мають негативний вплив на ментальне здоров'я

Так, насамперед респонденти в більшій мірі занепокоєні через безпеку близьких людей, відчують часте напруження та тривожність, мають побоювання через ризики для власного життя або ж ймовірність каліцтва, тобто проблеми із ментальним здоров'ям пов'язують в більшій мірі із військовими діями.

Окрім цього, проблеми із психічним здоров'ям респонденти також пов'язують із переживаннями через фінансові труднощі або ж взагалі втратою джерела доходів. За думкою багатьох опитаних погіршення ментального здоров'я також пов'язане із такими факторами, як: часті порушення режиму сну на тлі тривог та обстрілів, емоційна виснаженість та поганий настрій, що є одними з основних чинників низької резильєнтності, відмічають часте роздратування або злість.

Результати опитування українців фахівцями Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), здійсненого протягом грудня 2024 року, в якому взяли участь 985 респондентів, підтвердили, що серед ключових факторів

стресу сьогодення громадяни виділяють загрози військового характеру, пов'язані, насамперед, із пережитими бомбардуваннями та обстрілами, що відмічене 39% респондентів. Також серед ключових стресових подій, що негативно позначаються на ментальному здоров'ї, респонденти відмічають наступні: вимушена довгострокова розлука з близькими – 30% опитаних, переживання смерті близьких – 26%, а також важкої хвороби близьких – 23%.

В цілому дані опитування показали, що протягом 2024 року 87% громадян України потрапляли в ту чи іншу стресову ситуацію.

Таким чином, результати вищезначених досліджень свідчать про суттєве зниження упереджень думок громадян України стосовно ментального здоров'я. Слід відмітити, що на спосіб реагування громадянина в екстремальних подіях впливає безліч факторів, таких як: стан її фізичного здоров'я, наявні або минулі розлади психічного здоров'я, характер і ступінь вираження конкретної стресової події, схожі події травмуючого впливу, пережиті людиною в минулому, наявність сторонньої підтримки в житті, культурні коріння, традиції; вікові показники тощо. При цьому кожна людина має відповідний рівень сил і можливостей, які допомагають їй впоратися з життєвими проблемами. Разом з цим, як показує життєвий досвід, людям, яким була надана своєчасна психологічна підтримка, набагато легше долати труднощі, аніж ті, хто залишився сам на сам в складних ситуаціях.

Висновки. В військових умовах Україна продовжує активно працювати над розширенням та спрощенням доступу громадян до своєчасної та якісної психологічної підтримки. Наразі психологи активно допомагають людям, які зазнали травмуючого стресового впливу впоратись із безліччю проблем, пов'язаних з їх ментальним здоров'ям, застосовують дійові прийоми щодо подолання наслідків психологічної травми, допомагають більш ефективно адаптуватись після кризових подій, навчають навичкам подолання хронічної тривожності, що в цілому допомагає підвищити психологічну стійкість громадян в умовах війни.